

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

กมลชนก ตาหล้า

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

กมลชนก ตาห้ำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

PUBLIC PARTICIPATION IN PUBLIC POLICY PROCESS OF THE WIANG THOENG
SUBDISTRICT MUNICIPALITY, THOENG DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Public Administration Degree
in Public Policy
May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ของ กมลชนก ตาห้ำ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทิพย์ เสมอเชื้อ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ทองแดง)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชศรี เกียรติบุตร)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรา พงษ์นิล)

เรื่อง:	การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	กมลชนก ตาห้ำ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ทองแดง
คำสำคัญ:	การมีส่วนร่วมของประชาชน, นโยบายสาธารณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ตลอดจนศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะในภาพรวมในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ คือ

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรมีการกระตุ้นจากผู้นำชุมชนให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรมีการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนโดยเฉพะอย่างยิ่ง กลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน และนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

Title: PUBLIC PARTICIPATION IN PUBLIC POLICY PROCESS OF THE WIANG THOENG
SUBDISTRICT MUNICIPALITY, THOENG DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

Author: Kamonchanok Tala, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. Wannapa Tongdaeng

Keywords: Public participation, Public policy

ABSTRACT

This research aims to study the level of public participation, compare the factors that affect public involvement in the public policy process, and explore suggestions for public participation in the public policy process of Wiang Thoeng Subdistrict municipality, Thoeng District, Chiang Rai Province. A mixed-methods research approach was utilized, gathering data through questionnaires from a sample group of 364 people and semi-structured interviews from a key informant group of 12 people. The research found that the overall level of public participation in the public policy process was high. When considered by aspect in descending order from the highest to the lowest average, the aspects were participation in decision-making, participation in benefits, participation in evaluation, and participation in implementation. Comparing factors that affect public participation in the public policy process, it was found that age, education level, occupation, income, and duration of residence significantly differed and affected public participation in all aspects a significance level of 0.05. The recommendations for public participation in the public policy process include: 1) In decision-making participation, there should be outreach efforts targeting individuals of all age groups, especially those under or equal to 20 years old. 2) In implementation participation, there should be stimulation from community leaders to inform citizens of their rights, roles, and instill a sense of ownership in the community to foster cooperation in operational tasks. 3) In benefit participation, there should be data collection on the specific needs and issues of the population, especially focusing on groups with incomes less than 10,000 baht per month, followed by an analysis of stakeholders' gains and losses. 4) In evaluation participation, there should be the utilization of technology to facilitate convenience for the public.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ทองแดง ที่ให้คำปรึกษา แนะนำชี้แนะ ติดตามและแก้ไขงานวิจัยไปในแนวทางที่ถูกต้อง รวมถึงอาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาหลักสูตรนี้

ขอขอบคุณครอบครัว ที่ได้ให้กำลังใจมาโดยตลอดแม้บทชีวิตมันจะหนักหนา และส่งเสริมสนับสนุนในการเรียนครั้งนี้ โดยเฉพาะแม่ที่เป็นเพื่อนเดินทางตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงจุดหมายปลายทาง รวมถึงเพื่อน ๆ รม. รุ่นที่ 14 ที่คอยช่วยเหลือทุกอย่างด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ต้องขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง และบุคลากรเทศบาลตำบลเวียงเทิง ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ หากมีสิ่งใดบกพร่องผู้วิจัยขออภัยไว้ และขออภัยมา ณ โอกาสนี้

กมลชนก ตาห้ำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ.....	12
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
การวิจัยเชิงปริมาณ.....	28

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	31
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	55
บทที่ 5 บทสรุป.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	76
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	83
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรแบ่งตามหมู่บ้าน.....	16
ตาราง 2 จำนวนประชากรแบ่งตามช่วงอายุ	16
ตาราง 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเวียงเทิง.....	19
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย.....	35
ตาราง 5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม	37
ตาราง 6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	38
ตาราง 7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	39
ตาราง 8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์.....	40
ตาราง 9 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	41
ตาราง 10 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ.....	42
ตาราง 11 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ	43
ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธี LSD ภาพรวม.....	44

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนก
ตามระยะเวลาการอยู่อาศัย ด้วยวิธี LSD ภาพรวม.....55

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	27
--	----

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในประเทศไทยเริ่มมีการนำมาใช้กล่าวอย่างกว้างขวาง โดยเริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเมือง หลังเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 ทำให้เกิดการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทและได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎหมายสูงสุดของประเทศ ทั้งที่เป็นการมีส่วนร่วมทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ปัทมา สุปก่าบัง, 2563) ซึ่งปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 76 บัญญัติว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, 2540) ต่อมาปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา 87 บัญญัติว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจการจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นต้น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550, 2550) และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ปรากฏการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเช่นกัน ในหมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 บัญญัติว่ารัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ซึ่งการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และ มาตรา 78 บัญญัติว่ารัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เป็นต้น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560)

อนึ่งตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยที่การบริการสาธารณะ เป็นคำนิยามของนโยบายสาธารณะในมิติที่เป็นกิจกรรม การกระทำของรัฐบาลหรือองค์กรของรัฐ (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2545) ซึ่งนโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อประชาชน เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ย่อมมีผลกระทบทางบวกหรือผลกระทบทางลบต่อประชาชน เมื่อมีการกำหนดนโยบายขึ้นมาจึงมีประโยชน์ต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐบาล ข้าราชการ และประชาชน เป็นต้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม แม้จะผ่านมานานกว่าสองทศวรรษที่การมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีการนำมาใช้กล่าวอ้างหรือนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งประสบความสำเร็จ บางแห่งกลับเป็นเพียงวาทะกรรมที่ใช้กล่าวอ้างถึงต่อไป ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน สะท้อนได้จากการได้รับรางวัล (เทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2566ก) ได้แก่ รางวัลชมเชย ประเภทดีเลิศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2564 ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการได้รับรางวัลดังกล่าว เทศบาลตำบลเวียงเทิงได้นำแนวคิดการมีส่วนร่วมมาใช้พัฒนากระบวนการจัดการปัญหาและความต้องการของประชาชน อย่างบูรณาการนับตั้งแต่กระบวนการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ (สถาบันพระปกเกล้า, 2564) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นอย่างไร รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งหมด 3,968 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane, 1967) ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 364 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวนทั้งหมด 12 คน

2. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน กรกฎาคม 2566 ถึงเดือน พฤษภาคม 2567

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านเวียงเทิง หมู่ 2 บ้านตั้งข้าว หมู่ 14 บ้านพระเกิด หมู่ 15 บ้านเวียงใต้ และหมู่ 20 บ้านจอมจ้อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมดำเนินการระหว่างเทศบาลตำบลเวียงเทิงและประชาชน ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งที่กระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

กระบวนการนโยบายสาธารณะ หมายถึง การดำเนินงานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล ซึ่งทุกขั้นตอนมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน และทุกขั้นตอนประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์ทางวิชาการ

1.1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับแนวทางการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

1.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ที่จะเป็นข้อมูลการศึกษาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางแนวคิดของการมีส่วนร่วม

2. ประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติ

2.1 เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิงให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ
3. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นในการศึกษา ได้แก่ ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน กระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

“การมีส่วนร่วมของประชาชน” มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

เสน่ห์ จามริก (2527 อ้างอิงใน ปรีดี โชติช่วง, 2547) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้หมายความว่า จะดึงประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามที่นักวิชาการหรือองค์การพัฒนาตั้งขึ้น แต่ที่จริงแล้วให้ชุมชนมีกิจกรรมและวิธีดำเนินการของเขาเองในชุมชน

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมถึงการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

ถวิลวดี บุรีกุล (2548) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงการนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและตัดสินใจของภาครัฐ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public participation) คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจหรือโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชนในชุมชน ผู้นำการทำความเข้าใจถึงผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหา ที่ส่วนราชการจะดำเนินการและการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน

อรทัย ก๊กผล (2552) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดกว้างให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิด

จากความหมายและคำจำกัดความของนักวิชาการในข้างต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจอย่างอิสระในสิ่งที่รัฐจะกระทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

2. กระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen, and Uphoff (1981 อ้างอิงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546) ได้แบ่งโครงสร้างพื้นฐานของการมีส่วนร่วมซึ่งจำแนกได้ 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น ได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง

และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

มิติที่ 2 กลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม แบ่งได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น กลุ่มที่ 2 ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่ของรัฐ และกลุ่มที่ 4 คนต่างชาติ

จากกลุ่มบุคคลทั้ง 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมย่อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนส่งผลต่อการมีส่วนร่วม เช่น อายุ เพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา การแบ่งกลุ่มในสังคม (กลุ่มชนชาติ เผ่า เชื้อชาติ ศาสนาที่นับถือ ชั้นวรรณะ ภาษาที่ใช้ แหล่งกำเนิด) อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ระยะทางที่พักพิงที่ตั้งของโครงการที่มีส่วนร่วม สถานภาพการถือครองที่ดิน และสถานภาพของการได้รับการจ้างงาน (ทั้งเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลา)

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่

1. พื้นฐานการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มาจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง แรงจูงใจที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากแหล่งที่ใดบ้าง
2. รูปแบบของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การ และการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ขอบเขตของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วม และขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม
4. ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับการมอบอำนาจแก่บุคคล และการปฏิสัมพันธ์ในคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในแต่ละครั้ง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 อ้างอิงใน ปรีดี โชติช่วง, 2547) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ 7 ประการ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ
2. ร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์การ หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ หรือสนองความต้องการขององค์การ
3. ร่วมวางนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อขจัดหรือแก้ไข และสนองความต้องการขององค์การ
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย

อดิน ระพีพัฒน์ (2547) กล่าวถึงขั้นตอนในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

เมื่อพิจารณาความเห็นของนักวิชาการ สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการการมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนและหาวิธีการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ และติดตามประเมินผลงานที่เกิดขึ้น

3. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ณรงค์ ฅ เชียงใหม่ (2545) ได้เสนอว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีความสำคัญ คือ

1. ประชาชนยอมรับในโครงการนั้น และเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของมากยิ่งขึ้น

3. ลดความขัดแย้ง การดำเนินการโครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากยิ่งขึ้น

4. โครงการจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น และมีการระดมทรัพยากรในการพัฒนา

5. ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชน

อรรถัย กักพล (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการให้ประชาชนเกิดความผูกพัน รู้สึกรักและมีจิตสำนึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของตนเอง

2. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ บริหารงานด้วยความโปร่งใสตรงตามความต้องการของประชาชนและรับผิดชอบต่อประชาชนมากที่สุด

3. เพื่อให้มีการตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐทุกขั้นตอน

พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560) ได้เรียบเรียงการพัฒนาภายใต้แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐในหลายประการ ได้แก่

1. การตัดสินใจที่มีคุณค่าและความหมาย (Meaningful decision) เพราะภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการแผนงาน การใช้งบประมาณ

2. การใช้ทรัพยากร (Public resources) อย่างรอบคอบ เพราะภาคประชาชนเข้ามามีส่วนในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

3. ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาสาธารณะต่าง ๆ ทำให้แนวทางเหล่านั้นได้รับการสนับสนุนเมื่อนำไปปฏิบัติ และได้รับการยอมรับซึ่งทำให้ภาครัฐไม่ต้องทำงานในลักษณะโดดเดี่ยวต่อไป

4. การทำงานในลักษณะหุ้นส่วน (Partnership) โดยภาครัฐปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ประสานและอำนวยความสะดวก (Facilitator) ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทภาครัฐในการบริหารราชการยุคใหม่ ทำให้รัฐสามารถลดขนาดลงและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะมีหุ้นส่วนการพัฒนามาช่วยแบ่งเบาภาระด้านค่าใช้จ่ายบุคลากรและงบประมาณ

5. ความสามารถในการให้บริการที่ดีขึ้น เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพทั่วถึงและตรงจุดมากขึ้น เช่น การสาธารณสุข การศึกษา เป็นต้น

6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและประชาชนมีความไว้วางใจเป็นพื้นฐานอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้อย่างเปิดเผยระหว่างกัน

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของรัฐ เนื่องจากจะทำให้การดำเนินงานของรัฐตรงกับความต้องการของประชาชน และประชาชนเกิดการยอมรับ ช่วยลดความขัดแย้ง เกิดชอบธรรมในการดำเนินงานจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประชาชนร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน

4. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เกิดขึ้นได้หลายปัจจัย ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 อ้างอิงใน สมประสงค์ อยู่ทะเล, 2554) ได้กล่าวสรุปถึงปัจจัยการมีส่วนร่วม คือ เกิดจากความศรัทธาที่มีผลต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจ และเข้ามามีส่วนร่วม และอำนาจบังคับ ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลที่มีอำนาจเหนือบุคคลอื่น ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้เข้ามามีส่วนร่วมกระทำต่าง ๆ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528 อ้างอิงใน สมประสงค์ อยู่ทะเล, 2554) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย
2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ
3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ ออมทรัพย์
4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในประเด็นเดียวกัน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534 อ้างอิงใน ธนจิรา พวงผกา, 2559) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ที่มาจากภาครัฐ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนจะต้องสร้างทัศนคติและจิตสำนึกที่เหมาะสม คือ

1.1 การยอมรับศักดิ์ศรีของประชาชนกับตนเองเท่าเทียมกัน ต้องเลิกความ
 ทะนงตนว่าเหนือกว่าประชาชน

1.2 ความเชื่อและเคารพประชาชนที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้จากประชาชน

1.3 ความเชื่อในตัวประชาชนที่มีความสามารถที่จะพัฒนาได้

1.4 ความเข้าใจ ความคิดของประชาชนในลักษณะของการมีส่วนร่วมในการ
 พัฒนาเมื่อเขารู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่รับประโยชน์ จึงต้องถามประชาชนเพื่อทราบความต้องการ
 ของประชาชน

2. ปัจจัยจากบุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาภายในชุมชน ได้แก่ผู้นำชุมชน กลุ่ม
 บุคคลที่มีความคิดริเริ่มในการกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจในด้านการพัฒนา ซึ่งจะทำให้
 เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไป

3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหาร คือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบราชการ หรือ
 ระเบียบขององค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ มีลักษณะสั่งการ ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของ
 ประชาชน บางครั้งเจ้าหน้าที่ขาดการวางแผนร่วมกับประชาชนทำให้การมีส่วนร่วมไม่ดีเท่าที่ควร

Cohen, and Uphoff (1981 อ้างอิงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546) ได้กล่าวถึงบริบท
 ของการมีส่วนร่วมที่เป็นตัวแปรสำคัญ แบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะของโครงการที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม (Effects of project
 characteristics on participation) ได้แก่ ผลกระทบต่อการเข้าสู่โครงการ (Entry effects) เช่น
 ความซับซ้อนในการใช้เทคโนโลยี หากมีความซับซ้อนมากก็จะเป็นข้อจำกัดในการเข้าร่วมของ
 คนบางคนผลกระทบในผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits effects) เช่น ความเป็นไปได้
 ในผลประโยชน์ มีผลประโยชน์ที่ได้รับทันที และการกระจายผลประโยชน์ ต่อมาคือผลกระทบ
 จากการออกแบบโครงการ (Design effects) เช่น การเชื่อมโยงโครงการ ความยืดหยุ่นของ
 โครงการ ความสามารถในการเข้าถึงได้ในโครงการ และการเข้าครอบงำจากฝ่ายบริหารจัดการ
 เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบกับกิจกรรมการมีส่วนร่วม (Task-environment)
 ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม (Social factors) ปัจจัยด้านการเมือง (Political
 factors) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic factors) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural factors) ปัจจัย
 ด้านประวัติศาสตร์ (Historical factors) และปัจจัยด้านกายภาพและชีวภาพ (Physical and
 biological factors)

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2549) ได้กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิสำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ สถานที่ทำงาน ระยะเวลาในการประกอบอาชีพในชุมชน

2. ปัจจัยทางด้านสังคม ประกอบด้วย ความต้องการเกียรติ เป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น การได้รับการชกแจงจากผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่โครงการ และความต้องการเป็นกลุ่ม เป็นพวกเคยมีกิจกรรมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมาก่อน การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน และความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของคนในชุมชน

จิรวรรณ อินทรีสังวร (2552) ได้กล่าวถึง เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรม
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการเข้าไปมีส่วนร่วม เกินกว่าที่เขาประเมินผลตอบแทนที่จะได้รับ
3. ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
4. ประชาชนต้องสามารถสื่อสารเข้าใจทั้งสองฝ่าย
5. ประชาชนต้องไม่รู้สึกระทอบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมหากเข้าไปมีส่วนร่วม

จากปัจจัยและเงื่อนไขการเข้ามามีมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น สรุปได้ว่า การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หรือเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งนั้น ต้องเกิดจากทั้ง 2 ฝ่าย คือฝ่ายประชาชนและฝ่ายเจ้าหน้าที่ สำหรับฝ่ายประชาชนนั้น ประชาชนจะต้องมีความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ประชาชนได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทน และมีเวลาว่างเพื่อเข้าร่วม ขณะที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นฝ่ายที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วม ยอมรับในความเท่าเทียมกัน

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ มีประเด็นที่ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นในการศึกษา ได้แก่ ความหมายของนโยบายสาธารณะ และกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ความหมายของนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบายสาธารณะ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

Easton (1953 อ้างอิงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2550) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ ว่าเป็นการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าตามอำนาจหน้าที่แก่สังคมสำหรับสังคมทั้งหมด

Anderson (1975 อ้างอิงใน อัญชิรญา จันทรปิฎก, 2555) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรืออีกนัยหนึ่งนโยบายสาธารณะคือ แนวทางที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

Dye (1981 อ้างอิงใน อัญชิรญา จันทรปิฎก, 2555) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ

ศุภชัย ยาวะประภาส (2545) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล เพราะกิจกรรมทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นระดับใด ในหน่วยงานใดล้วนกำหนดมาจากความคิดอันเป็นกรอบนำทางว่า ควรจะทำอะไร เมื่อใด ที่ไหน โดยใครและอย่างไร หากปราศจากความคิดที่ชัดเจน การกระทำที่ตามมาคงปราศจากทิศทางที่แน่นอนชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2546) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ คือ เครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการบริหารและการพัฒนาประเทศทั้งในทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง แต่นโยบายสาธารณะจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง เพราะนโยบายสาธารณะมิใช่เป็นสิ่งที่แสดงเจตจำนงหรือความตั้งใจของรัฐบาลที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเท่านั้น แต่จะต้องควบคุมถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) ได้ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ ว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลตั้งใจจะทำ ซึ่งต้องเลือกทางเลือกและอาจกำหนดแยกย่อยออกมาเป็นแผนงานและโครงการ ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาสาธารณะหรือจัดการกับปัญหาสาธารณะ เพื่อให้บรรลุ ผลประโยชน์สาธารณะร่วมกัน ทั้งนี้นโยบายสาธารณะยังรวมถึงการเลือกไม่ทำ เพียงแต่การเลือกไม่ทำ อาจสังเกตได้ยาก เพราะไม่ได้ปรากฏในกระบวนการนโยบาย นอกจากนี้ในปัจจุบันยังมองว่านโยบายสาธารณะ ไม่ใช่ นโยบายของรัฐบาลอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงนโยบายของภาคสังคมและบทบาทของภาคสังคมด้วย

จากความหมายดังกล่าวนักวิชาการของไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายไปในทิศทางเดียวกัน ที่สรุปได้วามนโยบายสาธารณะ คือแนวทางที่รัฐเลือกจะดำเนินการ ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นทางบวกหรือทางลบ

2. กระบวนการนโยบายสาธารณะ

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ ว่านโยบายสาธารณะแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบาย (Policy Formation) การก่อตัวของนโยบายเป็นเรื่องของการที่ประเด็นปัญหาบางประการได้รับการหยิบยกขึ้นมาสู่ความสนใจของผู้กำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจต่อไป ทั้งนี้การก่อตัวของนโยบายอาจจะมาจากการผลักดันหรือนำเสนอประเด็นปัญหาโดยบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดนโยบาย (Policy Determinants)

2. ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) การกำหนดนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการร่างข้อเสนอ หรือทางเลือกเชิงนโยบายต่าง ๆ (Policy Alternatives) เพื่อทำการพิจารณาตัดสินใจและอนุมัติเห็นชอบในขั้นสุดท้าย โดยกำหนดนโยบายที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งจะพบอยู่เสมอว่า ในช่วงของการกำหนดนโยบายนี้ บุคคลภายนอกมักจะไม่ได้รับทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการตัดสินใจมากนัก ต่อมาภายหลังเมื่อได้มีการประกาศใช้นโยบาย บุคคลทั่วไปจึงจะได้รับทราบและสามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระว่าใครได้อะไร เมื่อไร และอย่างไร

3. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงตัวนโยบายออกไปสู่ภาคปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จและได้รับผลผลิตออกมาตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมักจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมของการดำเนินงานขีดสมรรถนะที่รับผิดชอบ การสนับสนุนและแรงต่อต้านจากบุคคล ตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นต้น

4. ขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) การประเมินผลนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ติดตามมาจากการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าบรรลุผลตรงตามประสงค์ที่วางไว้หรือไม่อย่างไร และยังครอบคลุมถึงการพิจารณาตรวจสอบถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งความคุ้มค่าด้านต่าง ๆ (Cost-Effectiveness) ของตัวนโยบาย

5. ขั้นตอนการต่อเนื่อง การทดแทน และการสิ้นสุดนโยบาย ซึ่งขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาทบทวนเพื่อทำการคงสภาพหรือเปลี่ยนแปลง และยกเลิกสิ้นสุดตัวนโยบาย โดยการพิจารณาดังกล่าวนี้มักจะอาศัยข้อเท็จจริงจากการประเมินผลนโยบาย ในกรณีที่มีการยกเลิกสิ้นสุดนโยบาย หมายความว่า วงจรชีวิตนโยบายได้จบลง ส่วนกรณีที่มีการทดแทน

นโยบาย หมายความว่าวาระชีวิตของนโยบายกำลังจะเริ่มต้นขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตามนโยบาย
สาธารณะโดยส่วนใหญ่มักจะได้รับ การต่อเนื่องหรือแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมเพียงเล็กน้อย

ศุภชัย ยาวะประภาส (2545) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ เป็นเรื่องที่มีขอบข่าย
กว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมของรัฐทุกอย่างโดยมีขั้นตอนใหญ่ ๆ อยู่ 3 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย การระบุประเด็นปัญหา การพัฒนาทางเลือก
และการเสนอทางเลือก
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การแปลความนโยบาย การรวบรวม
ทรัพยากรการวางแผน การจัดองค์การ และการดำเนินงาน
3. การประเมินผลนโยบาย ประกอบด้วย การยกเลิก และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
จากความเห็นของนักวิชาการต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะในข้างต้น
กระบวนการหรือขั้นตอนหลักมีความคล้ายคลึงกัน จึงสรุปได้ว่า กระบวนการนโยบาย
สาธารณะ มีขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน คือขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการนำนโยบาย
ไปปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล ซึ่งทุกขั้นตอนมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

1. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง (เทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2566ข)
แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ สภาพทั่วไป ข้อมูลประชากร ระบบบริการพื้นฐาน และสภาพ
เศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1.1 สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลเวียงเทิง ตั้งอยู่ที่ 3 หมู่ที่ 15 บ้านเวียงใต้ ตำบลเวียง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย โดยห่างจากตัวเมืองเชียงรายไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปตามทางหลวง
จังหวัดหมายเลข 1020 (สายเชียงราย-เทิง) 64 กิโลเมตร มีเขตพื้นที่ทั้งหมด 12 ตารางกิโลเมตร
ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเวียงเทิง หมู่ที่ 2 บ้านตั้งข้าว หมู่ที่ 14 บ้านพระเกิด
หมู่ที่ 15 บ้านเวียงใต้ และหมู่ที่ 20 บ้านเวียงจอมจ้อ ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับบ้านร่องริ้ว หมู่ที่ 12 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
จากหลักเขตที่ 1 ถึงหลักเขตที่ 2

ทิศใต้ ติดกับแม่น้ำลาว บ้านร่องข้ามป้อม หมู่ 9 ตำบลเวียง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย จากหลักเขตที่ 7 ถึงหลักเขตที่ 8

ทิศตะวันออก ติดกับบ้านใหม่ หมู่ 10 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จากหลักเขตที่ 3 ถึงหลักเขตที่ 4 หลักเขตที่ 5 และ 6

ทิศตะวันตก ติดกับดอยม่อนอิงและเขตเทศบาลตำบลจ้าว ตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จากหลักเขตที่ 9 ถึงหลักเขตที่ 10

1.2 ข้อมูลประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรของเทศบาลตำบลเวียงเทิง (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเทิง เดือนสิงหาคม 2566) มีจำนวนทั้งหมด 4,981 คน

ตาราง 1 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรแบ่งตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	บ้าน/ชุมชน	จำนวน			
		ครัวเรือน	หญิง	ชาย	รวม
1	เวียงเทิง	966	1,007	840	1,847
2	ตั้งข้าว	456	387	324	711
14	พระเกิด	343	440	401	841
15	เวียงใต้	444	456	392	848
20	จอมจ้อ	510	386	348	734
รวม		2,719	2,676	2,305	4,981

ที่มา: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2566

ตาราง 2 จำนวนประชากรแบ่งตามช่วงอายุ

ช่วงอายุประชากร	หญิง	ชาย	รวม
อายุ 1-18 ปี	523	490	1,013
อายุ 19-60 ปี	1,484	1,390	2,874
อายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	615	479	1,094
รวม	2,622	2,359	4,981

ที่มา: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2566

1.3 ระบบบริการพื้นฐาน

1.3.1 การศึกษา

- 1) โรงเรียนระดับอนุบาล จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลตำบลเวียงเทิง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเทิง โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) และโรงเรียนวัดพระเกิดคงคาราม
- 2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) และโรงเรียนวัดพระเกิดคงคาราม
- 3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทิงวิทยาคม และวิทยาลัยเทคนิคเทิง
- 4) ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเทิง
- 5) โรงเรียนทางศาสนา ได้แก่ โรงเรียนปริยธรรมประจำอำเภอวัดอามาศย์

1.3.2 การสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลอำเภอเทิง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเทิง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 4 แห่ง และสถานพยาบาลเอกชน ม.20 และ ม.15 จำนวน 3 แห่ง

1.3.3 การคมนาคม การคมนาคมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง ประกอบด้วย สถานีขนส่งอำเภอเทิง ม.1 จำนวน 1 แห่ง โดยคมนาคมขนส่งทางบก มีทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1020 (สายเชียงราย-เทิง) และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1021 (สายเทิง-เชียงของ) เป็นเส้นทางหลักในการติดต่อระหว่างอำเภอเทิง-อำเภอเชียงของ-อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา ส่วนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิง ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และบางส่วนเป็นถนนแอสฟัลติกส์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลเวียงเทิง

1.4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.4.1 การเกษตร ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำสวนผัก และสวนลำไย ประมาณร้อยละ 40

1.4.2 การประมง ประชาชนในพื้นที่มีการประกอบอาชีพประมง โดยมีการหาปลาบริเวณแม่น้ำอิง ประมาณร้อยละ 5

1.4.3 การปศุสัตว์ ประชากรประกอบอาชีพด้านการปศุสัตว์ในครัวเรือน เช่น เลี้ยงเป็ด ไก่ สุกร วัว และปลา ประมาณร้อยละ 5

1.4.4 การท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นวัด ซึ่งเป็นสถานที่เคารพบูชาของคนในพื้นที่ ได้แก่พระธาตุจอมจ้อ หมู่ที่ 20 (หนึ่งในพระธาตุเก้าจอมของจังหวัดเชียงราย) วัดศรีมหาโพธิ์ วัดอามาศย์ วัดพระนาคแก้ว วัดพระเกิดคงคาราม วัดพระธาตุจอมใจ และช่วงวัฒนธรรมเวียงเทิง

1.4.5 อุตสาหกรรม การประกอบกิจการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมครอบครัว การใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมจึงเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น โรงงานทำถ้วยเดียว โรงกลิ้ง โรงพิมพ์ โรงงานวัสดุก่อสร้าง

1.4.6 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย และการประกอบกิจการขนาดเล็ก เช่น โรงแรม รีสอร์ท และหอพัก เป็นต้น และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มไข่เค็มออร์แกนิก หมู่ที่ 20 กลุ่มแปรรูปอาหารที่ทำจากปลา (ปลาร้า) หมู่ที่ 2 และกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก หมู่ที่ 14

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเวียงเทิงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. จัดการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ยังกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การส่งเสริมประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเวียงเทิง

วิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง คือ “เทศบาลเวียงเทิงเป็นเมืองน่าอยู่ คนมีสุข มีการเรียนรู้และพัฒนา บริหารจัดการก้าวหน้า รักษาสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้เทศบาลจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เทศบาลตำบลเวียงเทิง จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566–2570) ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังตาราง 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเวียงเทิง ดังนี้

ตาราง 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเวียงเทิง

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา
1. ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน	1.1 ก่อสร้างปรับปรุง บำรุง รักษาถนน สะพาน ทางเท้า ระบบระบายน้ำ 1.2 พัฒนาระบบจราจร 1.3 พัฒนาระบบไฟฟ้า 1.4 พัฒนาระบบประปา 1.5 พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน 1.6 การจัดวางผังพัฒนาเมือง
2. ด้านเศรษฐกิจ	2.1 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน

ตาราง 3 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา
3. ด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	3.1 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ 3.2 อนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.1 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.2 ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเทิงน่าอยู่ 4.3 บริหารการเก็บขนและการกำจัดขยะ 4.4 จัดระบบบำบัดน้ำเสีย
5. ด้านสังคม ความมั่นคงใน ชีวิตและทรัพย์สิน	5.1 ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของประชาชนให้ดีขึ้น 5.2 สร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน มั่นคงปลอดภัยให้แก่คนในชุมชน
6. ด้านการเมืองและการบริหาร	6.1 ส่งเสริมความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น 6.2 สร้างความปรองดองสมานฉันท์บนพื้นฐานของความ ถูกต้อง ยุติธรรมและการยอมรับของทุกภาคส่วน 6.3 พัฒนาประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและการบริการ ประชาชน 6.4 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาธิปไตยและ เสรีภาพของประชาชน 6.5 พัฒนาคุณภาพและศักยภาพบุคลากรของเทศบาล 6.6 ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ปฏิบัติงาน

ที่มา: เทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2566ข

การมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลตำบลเวียงเทิง

สถาบันพระปกเกล้า (2564) เทศบาลตำบลเวียงเทิงนำแนวคิดการมีส่วนร่วมมาใช้ พัฒนาระบบการจัดการปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างบูรณาการ นับตั้งแต่ กระบวนการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์

โดยหลักการทำงานของเทศบาลตำบลเวียงเทิง มาจากการยึดหลักธรรมาภิบาลที่มุ่งเน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน และความมุ่งมั่นตั้งใจของเทศบาลตำบลเวียงเทิงที่จะพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ครอบคลุมความต้องการพื้นฐานของประชาชนในทุกด้าน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกันกับเทศบาลในทุกกระบวนการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Planning): การเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การกำหนดเป้าหมายการทำงาน กระบวนการทำงาน การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจและความไว้วางใจกันทุกฝ่าย

2. ขั้นตอนการแสวงหาทรัพยากร (Allocation): การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการช่วยเหลือ จัดหา หรือสนับสนุนการทำงานของเทศบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินกิจกรรมโครงการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการแต่งตั้งภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเปิดเผยและโปร่งใสในทุกขั้นตอน

3. ขั้นตอนการประสานความร่วมมือ (Co-ordination): การสร้างความร่วมมือในรูปแบบของคณะทำงานภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ร่วมกันกับเทศบาล เพื่อเป็นคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือและสร้างการพัฒนาเมืองเวียงเทิงในรูปแบบการเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน

4. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation): การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์รูปแบบและการตรวจสอบการทำงานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ร่วมกับประชาชนทุกภาคส่วน เช่น การแต่งตั้งผู้แทนจากภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน และประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการต่าง ๆ จากนั้นจึงรายงานผลให้ประชาชนทราบในทุกช่องทาง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนความเป็นเลิศในด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง ได้แก่ โครงการคัดแยกขยะชุมชน โครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา และนวัตกรรมโมเดลพลังเยาวชนสร้างสรรค์สู่แอปพลิเคชัน “เวียงเทิงน่าอยู่” เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โสภิตา ศรีนุ่น (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนของโคเฮน และอัลฮอฟฟ์ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชาชนมีเงื่อนไขในการเข้ามามีส่วนร่วมคือ ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น โดยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว จึงอาจไม่มีเวลาพอที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

กิตติชัย แก้วดำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสตูล จำนวน 394 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยประชาชนที่มีเพศ ศาสนา อายุ ระดับการศึกษา รายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

พระวรราชชัย สนธิธมฺโม (วรรณนาวิน) (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน ในพื้นที่เทศบาลเมืองสระแก้ว จำนวน 392 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้น มีภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่าประชาชน ที่มีอาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ส่งเสริมพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการรับรู้ข่าวสารของทางราชการ อยู่เสมอ

สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจันทน์ ตำบลห้วยยางโพน อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จ ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จ ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้า ครัวเรือน จำนวน 108 หลังคาเรือน ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล และด้านที่ต่ำสุดคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตาม แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ใน ชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าผู้นำชุมชนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และคนในชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ชุมชนมีการรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนจนเกิดเป็นเครือข่าย

ชนดล ทรงเดชธรรานันท์ (2564) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 398 คน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการประเมิน ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และด้านการมีส่วนร่วมการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

อนุชา พิมายนอก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 68 คน โดยการเลือกวิธีการสุ่มแบบเจาะจง และเครื่องมือที่ใช้ คือการสัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้รับบริการ จำนวน 391 คน โดยใช้การตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่นพบว่า กิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการริเริ่ม กำหนด เสนอโครงการ และแผนงานต่าง ๆ การได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น การเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย และการจัดสรรงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น พบว่า ด้านการร่วมรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการร่วมคิด การด้านร่วมประเมินผล และด้านการร่วมดำเนินการ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น พบว่าประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่าง

สุพัตรา นามวงศา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน

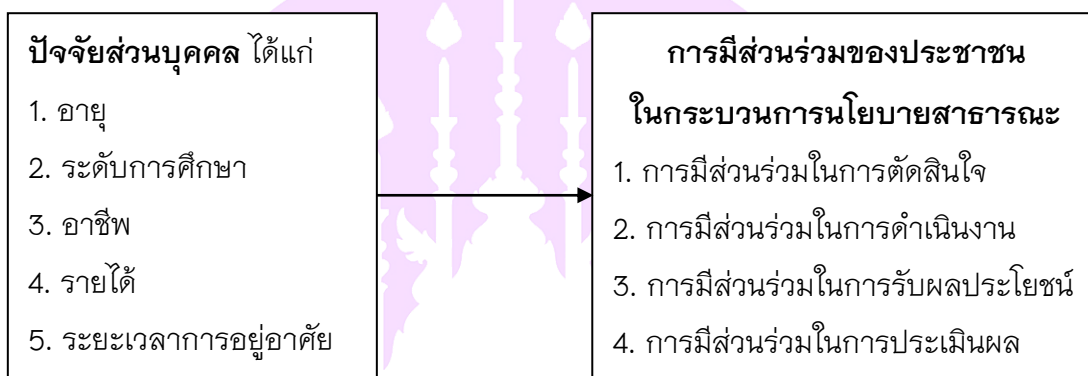
ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร คือ การสร้างการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้คนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน เพราะว่ามีบทบาทในการประสานงานแจ้งข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนร่วมกับหน่วยงานในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น และปัจจัยด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ คือ ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจต่อการดำเนินโครงการที่กระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ซึ่งมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ คือ การสร้างการรับรู้ผ่านเพจเฟซบุ๊ก เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ประชาชนควรเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาด้วยความสมัครใจ และเข้าร่วมเวทีสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ผู้นำชุมชนควรเป็นผู้กระตุ้นให้คนในหมู่บ้านสนใจข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

จิรนนท์ ดำเนินงาม (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตำบลภูเขาทอง 2) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเป็นการวิจัยแบบ ผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ใน ระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล อยู่ใน ระดับน้อย ตามลำดับ ในด้านการประเมินผลที่มีระดับน้อยที่สุด เนื่องจากประชาชนที่มีวิถีชีวิต เป็นแบบสังคมเมือง อาจต้องการรูปแบบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลที่สามารถเข้าร่วมได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประจำ และการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงได้หลากหลาย รูปแบบและต่อเนื่องรวมถึงองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการประเมินผล และแนวทางการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ จัดประชาคมในวันหยุดราชการ ประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นกรรมการในการจัดทำโครงการ โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์เป็นหลัก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในหลาย ๆ พื้นที่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัย ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นตัวแปรในกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิด และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย โดยนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1981 อ้างอิงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546) มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิด ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บข้อมูลการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีจำนวนทั้งหมด 3,968 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1967) มีการกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ดังนี้

$$เมื่อ \quad n = \frac{N}{1 + (N)(e^2)}$$

$$กำหนดให้ \quad n = \text{ขนาดตัวอย่าง}$$

$$N = \text{ขนาดของจำนวนประชากร}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อน โดยกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 5}$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{3,968}{1 + (3,968)(0.05^2)} \\ &= 363.36 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 364 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคำถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยเป็นคำถามปลายเปิด

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน สังกัดเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ทำการประเมินเนื้อหา และคำนวณหาค่า IOC (Rovinelli and Hambleton, 1976 อ้างอิงใน พิศิษฐ ดัชนีทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561) ได้คะแนนเฉลี่ย 0.917 คะแนน รวมทั้งมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด (Reliability Test) จากกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) ค่าความสัมพันธ์อัลฟา ได้ค่าเท่ากับ 0.927

4. การเก็บข้อมูลการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยื่นเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยพะเยา และได้รับรองโครงการวิจัย เลขที่ HREC-UP-HSS 2.2/068/67 แล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยทำหน้าที่สื่อจากคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

พะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และดำเนินการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยทำการเก็บรวบรวมและนำข้อมูลเขาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลต่อไป

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อนโยบายสาธารณะ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

หลังจากรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ อันประกอบด้วย

1. ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่อาศัย

2. ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยมีการแปลผลจากค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2550) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21–5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41–4.20	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61–3.40	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81–2.60	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00–1.80	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับน้อยที่สุด

3. ใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA (F-test) ใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย กับตอนที่ 1 จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 ตัวเลือก ขึ้นไป กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้วิธีการ Least Significant Difference (LSD)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บข้อมูลการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ใช่วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน 7 คน และตัวแทนประชาชน ภาคเอกชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิง มาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน รวมจำนวนทั้งหมด 12 คน ดังนี้

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง
 - 1.1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิงและสภาเทศบาลตำบลเวียงเทิง ได้แก่
 - 1.1.1 นายกเทศมนตรีตำบลเวียงเทิง จำนวน 1 คน
 - 1.1.2 ประธานสภาเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน 1 คน
 - 1.1.3 สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน 1 คน
 - 1.2 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง ได้แก่
 - 1.2.1 ปลัดเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน 1 คน
 - 1.2.2 หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล จำนวน 1 คน
 - 1.2.3 นักวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 1 คน
 - 1.2.4 นักประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน
2. ตัวแทนประชาชน ภาคเอกชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง
 - 2.1 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 จำนวน 1 คน
 - 2.2 ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน 1 คน
 - 2.3 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 1 คน
 - 2.4 ผู้ประกอบการร้านค้า จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการกำหนด

แนวข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อจะได้มาซึ่งมุมมอง วิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม และมีการบันทึกด้วยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการเลือก จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน สังกัดเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

4. การเก็บข้อมูลการวิจัย

เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) จากข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้า ช่วยให้สามารถเลือกเก็บข้อมูลได้ตรงตามความต้องการ จากนั้นผู้วิจัยได้นำมารวบรวมเป็นชุดข้อมูลในแต่ละประเด็นคำถาม โดยมีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานหนังสือราชการจากคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ หลีกเลี่ยงคำถามที่ไม่เหมาะสมหรือคำถามที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง และชี้แจงให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยทำการขออนุญาตบันทึกเสียงจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเริ่มสนทนาจากคำถามที่กำหนดไว้พร้อมบันทึกคำตอบทั้งหมดลงในแบบสัมภาษณ์ โดยจะสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดที่จะนำไปสู่ประเด็นการศึกษา และให้อิสระกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการตอบคำถามมากที่สุด

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

5.1 การจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เป็นการนำเข้าข้อมูลที่ได้มาจำแนกและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ เช่น ข้อมูลหมวดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลหมวดการสัมภาษณ์ เป็นต้น

5.2 การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระในประเด็นหรือเรื่องนั้น

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” โดยงานวิจัยนี้ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน และใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง และตัวแทนตัวแทนภาคประชาชน เอกชน ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิง โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกและจัดระบบข้อมูล สรุปอุปนัย และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ตามตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	16	4.4
21-30 ปี	40	11.0
31-40 ปี	64	17.6
41-50 ปี	37	10.2
51-60 ปี	81	22.3
60 ปี ขึ้นไป	126	34.6
รวม	364	100.0
2. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	73	20.1
มัธยมศึกษา/ปวช.	76	20.9
อนุปริญญา/ปวส.	57	15.7
ปริญญาตรี	149	40.9
สูงกว่าปริญญาตรี	9	2.5
รวม	364	100.0
3. อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	76	20.9
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	89	24.5
รับจ้างทั่วไป	116	31.9
เกษตรกรรวม	37	10.2
อื่น ๆ	46	12.6
รวม	364	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	116	31.9
10,001-15,000 บาท/เดือน	129	35.4
15,001-20,000 บาท/เดือน	40	11.0
มากกว่า 20,000 บาท/เดือน	79	21.7
รวม	364	100.0
5. ระยะเวลาการอยู่อาศัย		
1-5 ปี	27	7.4
6-10 ปี	18	4.9
11-15 ปี	18	4.9
16-20 ปี	27	7.4
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	274	75.3
รวม	364	100.0

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.9 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 31.9 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 35.4 และมีระยะเวลาการอยู่อาศัยพื้นที่ในเทศบาลตำบลเวียงเทิง มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75.3

**ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ
โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตาราง 5-9

**ตาราง 5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของ
เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม**

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลค่า
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.07	0.78	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.79	0.67	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.06	0.75	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.91	0.68	มาก
รวม	3.96	0.64	มาก

จากตาราง 5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการ
มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
($\bar{X} = 4.06$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.91$) และด้านการมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลค่า
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการของเทศบาล	4.13	0.78	มาก
2. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล	4.12	0.83	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ	3.96	0.95	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน	4.05	0.91	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการประชุม หรือประชาคม	3.91	0.97	มาก
รวม	4.07	0.78	มาก

จากตาราง 6 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการของเทศบาล ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ($\bar{X} = 4.12$) การมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน ($\bar{X} = 4.05$) การมีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ($\bar{X} = 3.96$) และมีส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการประชุม หรือประชาคม ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของ
เทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลค่า
1. ท่านเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการดำเนินแผนงาน/โครงการ ของเทศบาล	3.63	0.99	มาก
2. ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามที่เทศบาลจัดขึ้น	3.83	0.83	มาก
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการของเทศบาลบรรลุผล	3.68	0.98	มาก
4. ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินการ	4.03	0.72	มาก
รวม	3.79	0.67	มาก

จากตาราง 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การได้เข้าร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินการ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ การเคยได้มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามที่เทศบาลจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.83$) การเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการของเทศบาลบรรลุผล ($\bar{X} = 3.68$) และการได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลค่า
1. การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท่าน	4.05	0.78	มาก
2. การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม	4.01	0.80	มาก
3. ท่านได้รับประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการของเทศบาล เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาสาธารณูปโภค	3.87	0.95	มาก
รวม	4.06	0.75	มาก

จากตาราง 8 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมาคือ การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม ($\bar{X} = 4.01$) และการได้รับประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการของเทศบาล เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาสาธารณูปโภค ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	(S.D.)	แปลค่า
1. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาล	3.94	0.76	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ของเทศบาล	3.81	0.85	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม สรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนงานของเทศบาล	3.83	0.84	มาก
รวม	3.91	0.68	มาก

จากตาราง 9 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาล ($\bar{X} = 3.94$) การมีส่วนร่วมในการประชุม สรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนงานของเทศบาล ($\bar{X} = 3.83$) และการมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการของเทศบาล ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย โดยใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) และวิธีการ LSD ตามตาราง 10-24

ตาราง 10 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย

สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ

ระดับการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วมร่วมในการตัดสินใจ		การมีส่วนร่วมร่วมในการดำเนินงาน		การมีส่วนร่วมร่วมในการรับผลประโยชน์		การมีส่วนร่วมร่วมในการประเมินผล		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3.56	0.46	3.29	0.29	3.77	0.55	3.60	0.44	3.54
21-30 ปี	4.29	0.60	3.81	0.33	4.38	0.71	3.54	0.56	4.03	0.49
31-40 ปี	4.07	0.81	3.74	0.86	4.22	0.73	4.11	0.66	4.03	0.75
41-50 ปี	4.42	0.85	4.52	0.78	4.38	0.70	4.28	0.59	4.41	0.50
51-60 ปี	4.04	0.84	3.88	0.53	4.15	0.57	4.02	0.65	4.02	0.62
60 ปี ขึ้นไป	3.99	0.73	3.59	0.54	3.78	0.82	3.78	0.69	3.80	0.62

จากตาราง 10 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X} = 4.41$) มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 31-40 ปี ($\bar{X} = 4.03$) อายุ 21-30 ปี ($\bar{X} = 4.03$) อายุ 51-60 ปี ($\bar{X} = 4.02$) อายุ 60 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 3.80$) และอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

ตาราง 11 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
นโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
จำแนกตามอายุ

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลทดสอบ
1. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	11.452	5	2.290	3.870	0.002	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	211.886	358	.592			
	รวม	223.337	363				
2. การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	29.738	5	5.948	15.833	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	134.477	358	.376			
	รวม	164.215	363				
3. การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	21.717	5	4.343	8.290	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	187.566	358	.524			
	รวม	209.283	363				
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	18.116	5	3.623	8.633	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	150.244	358	.420			
	รวม	168.360	363				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	14.388	5	2.878	7.576	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	135.990	358	.380			
	รวม	150.378	363				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ($F = 7.576$ และ $Sig. = 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในทุกด้าน แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธี LSD ภาพรวม

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี					60 ปี ขึ้นไป
		ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	
		3.54	4.03	4.02	4.41	4.02	3.80
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3.54	-	-0.491*	-0.483*	-0.874*	-0.478*	0.260
21-30 ปี	4.03	-	-	0.008	-0.382*	0.012	-0.230*
31-40 ปี	4.02	-	-	-	-0.391*	0.004	-0.222*
41-50 ปี	4.41	-	-	-	-	-0.395*	-0.613*
51-60 ปี	4.02	-	-	-	-	-	-0.217*
60 ปี ขึ้นไป	3.80	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุ 41-50 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี อายุ 21-30 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 51-60 ปี และอายุ 60 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนก
ตามระดับการศึกษา

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินงาน		การมีส่วนร่วม ร่วมในการรับ ผลประโยชน์		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ประเมินผล		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ประถมศึกษา	4.10	0.82	3.75	0.58	4.13	0.75	4.05	0.59	3.97
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.95	0.78	3.53	0.45	3.65	0.86	3.60	0.56	3.71	0.57
อนุปริญญา/ปวส.	4.07	0.79	3.76	0.70	4.27	0.59	3.93	0.58	4.00	0.63
ปริญญาตรี	4.21	0.75	3.98	0.74	4.21	0.68	4.06	0.70	4.12	0.62
สูงกว่าปริญญาตรี	3.40	0.00	3.25	0.00	3.33	0.00	2.66	0.00	3.20	0.00

จากตาราง 13 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.12$) มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. ($\bar{X} = 4.00$) ระดับการศึกษาประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. ($\bar{X} = 3.71$) และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.20$) ตามลำดับ

ตาราง 14 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการมีส่วนร่วมฯ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลทดสอบ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	8.364	4	2.091	3.492	.008	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	214.974	359	.599			
	รวม	223.337	363				
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	13.304	4	3.326	7.912	0.001	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	150.911	359	.420			
	รวม	164.215	363				
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	23.443	4	5.861	11.321	0.001	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	185.840	359	.518			
	รวม	209.283	363				
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	26.112	4	6.528	16.475	0.001	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	142.248	359	.396			
	รวม	168.360	363				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.882	4	3.471	9.128	0.001	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	136.495	359	.380			
	รวม	150.378	363				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ($F = 9.128$ และ $Sig. = 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการ

รับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธี LSD ภาพรวม

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.97	3.71	4.00	4.12	3.20
ประถมศึกษา	3.97	-	0.264*	-0.026	-0.145	0.777*
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.71	-	-	-0.290*	-0.409*	0.513*
อนุปริญญา/ปวส.	4.00	-	-	-	-0.141	0.670*
ปริญญาตรี	4.12	-	-	-	-	0.922*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.20	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. ระดับอนุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 16 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
 สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนก
 ตามอาชีพ

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินงาน		การมีส่วนร่วม ร่วมในการรับ ผลประโยชน์		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ประเมินผล		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	4.21	0.72	3.73	0.44	4.11	0.63	3.83	0.36	3.98
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.16	0.83	4.01	0.85	4.07	0.72	4.12	0.81	4.10	0.72
รับจ้างทั่วไป	4.06	0.86	3.82	0.69	4.08	0.93	3.84	0.69	3.96	0.72
เกษตรกรรวม	4.18	0.63	3.66	0.44	4.28	0.61	4.28	0.52	4.09	0.53
อื่น ๆ	3.62	0.47	3.47	0.54	3.76	0.50	3.51	0.60	3.59	0.37

จากตาราง 16 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.10$) มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรวม ($\bar{X} = 4.09$) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.98$) อาชีพรับจ้างทั่วไป ($\bar{X} = 3.96$) และอาชีพอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

ตาราง 17 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
นโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
จำแนกตามอาชีพ

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลทดสอบ
1. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	11.879	4	2.970	5.042	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	211.458	359	.589			
	รวม	223.337	363				
2. การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	9.961	4	2.490	5.796	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	154.254	359	.430			
	รวม	164.215	363				
3. การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	6.348	4	1.587	2.807	.026	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	202.935	359	.565			
	รวม	209.283	363				
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	17.439	4	4.360	10.371	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	150.921	359	.420			
	รวม	168.360	363				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8.624	4	2.156	5.460	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	141.754	359	.395			
	รวม	150.378	363				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ($F = 5.460$ และ $Sig. = 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธี LSD ภาพรวม

อาชีพ	\bar{X}	ค้าขาย/ธุรกิจ	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	อื่น ๆ
		ส่วนตัว				
		3.98	4.10	3.96	4.09	3.59
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	3.98	-	-0.109	0.028	-0.101	0.397*
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.10	-	-	0.137	0.008	0.506*
รับจ้างทั่วไป	3.96	-	-	-	-0.129	0.369*
เกษตรกร	4.09	-	-	-	-	0.498*
อื่น ๆ	3.59	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 19 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
 สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนก
 ตามรายได้

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินงาน		การมีส่วนร่วม ร่วมในการรับ ผลประโยชน์		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ประเมินผล		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	3.72	0.58	3.52	0.41	3.76	0.66	3.56	0.52	3.64
10,001-15,000 บาท/เดือน	4.22	0.79	3.91	0.78	4.24	0.78	4.09	0.67	4.12	0.70
15,001-20,000 บาท/เดือน	4.21	0.84	3.65	0.40	4.31	0.72	3.84	0.35	4.00	0.57
มากกว่า 20,000 บาท/เดือน	4.27	0.83	4.06	0.74	4.10	0.72	4.17	0.79	4.16	0.63

จากตาราง 19 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 4.16$) มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 4.12$) รายได้ 15,001-20,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 4.00$) และรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ตาราง 20 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
นโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
จำแนกตามรายได้

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลทดสอบ
1. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	21.154	3	7.051	12.556	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	202.183	360	.562			
	รวม	223.337	363				
2. การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	16.584	3	5.528	13.480	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	147.631	360	.410			
	รวม	164.215	363				
3. การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	17.641	3	5.880	11.046	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	191.642	360	.532			
	รวม	209.283	363				
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	24.090	3	8.030	20.038	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	144.270	360	.401			
	รวม	168.360	363				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	18.073	3	6.024	16.392	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	132.305	360	.368			
	รวม	150.378	363				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ($F = 16.392$ และ $Sig. = 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในทุกด้าน แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย จำแนกตามรายได้ ด้วยวิธี LSD ภาพรวม

รายได้	\bar{X}	น้อยกว่า	10,001–15,000	15,001–20,000	มากกว่า
		10,000 บาท/ เดือน	บาท/เดือน	บาท/เดือน	20,000 บาท/ เดือน
		3.64	4.12	4.00	4.16
น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	3.64	-	-0.473*	-0.361*	0.517*
10,001–15,000 บาท/เดือน	4.12	-	-	0.112	-0.043
15,001–20,000 บาท/เดือน	4.00	-	-	-	0.155
มากกว่า 20,000 บาท/เดือน	4.16	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 พบว่า ในภาพรวม ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ 10,001–15,000 บาท/เดือน รายได้ 15,001–20,000 บาท/เดือน และรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 22 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
 สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนก
 ตามระยะเวลาการอยู่อาศัย

ระดับ การมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินงาน		การมีส่วนร่วม ร่วมในการรับ ผลประโยชน์		การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ประเมินผล		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	1-5 ปี	3.66	0.58	4.00	0.75	3.77	0.42	4.00	0.27	3.84
6-10 ปี	4.00	1.02	3.50	0.51	4.00	1.02	3.50	0.51	3.76	0.78
11-15 ปี	4.81	0.20	4.47	0.51	5.00	0.00	4.52	0.51	4.70	0.30
16-20 ปี	3.85	0.72	3.40	0.48	3.93	0.76	3.85	0.69	3.75	0.58
มากกว่า 20 ปี	4.10	0.78	3.81	0.66	4.05	0.74	3.90	0.70	3.97	0.65

จากตาราง 22 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 11-15 ปี ($\bar{X} = 4.70$) มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยมากกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.97$) ระยะเวลาการอยู่อาศัย 16-20 ปี ($\bar{X} = 3.96$) ระยะเวลาการอยู่อาศัย 1-5 ปี ($\bar{X} = 3.84$) และระยะเวลาการอยู่อาศัย 6-10 ปี ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

ตาราง 23 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
นโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัย

ระดับ การมีส่วนร่วมฯ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลทดสอบ
1. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	17.357	4	4.339	7.563	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	205.980	359	.574			
	รวม	223.337	363				
2. การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	18.500	4	4.625	11.394	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	145.715	359	.406			
	รวม	164.215	363				
3. การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	19.697	4	4.924	9.325	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	189.586	359	.528			
	รวม	209.283	363				
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	10.636	4	2.659	6.052	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	157.724	359	.439			
	รวม	168.360	363				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.565	4	3.391	8.899	0.001	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	136.813	359	.381			
	รวม	150.378	363				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ($F = 8.899$ และ $Sig. = 0.001$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระยะเวลาการอยู่อาศัย ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในทุกด้านแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัย ด้วยวิธี LSD ภาพรวม

ระยะเวลาการอยู่อาศัย	\bar{X}	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
		3.84	3.76	4.70	3.75	3.97
1-5 ปี	3.84	-	0.077	-0.857*	0.091	0.133
6-10 ปี	3.76	-	-	-0.935*	0.013	0.021
11-15 ปี	4.70	-	-	-	0.948*	0.723*
16-20 ปี	3.75	-	-	-	-	0.948*
มากกว่า 20 ปี	3.97	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 พบว่า ในภาพรวมประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 11-15 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ มากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 1-5 ปี ระยะเวลาการอยู่อาศัย 6-10 ปี ระยะเวลาการอยู่อาศัย 16-20 ปี และระยะเวลาการอยู่อาศัยมากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดด้านการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1981 อ้างอิงใน แวน วิรุฬห์เลิศ 2546) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน โดยสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะยึดถือแนวทางตามระเบียบ กฎหมาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นต้น ทำให้เทศบาลตำบลเวียงเทิงมีการจัดทำเวทีประชาคม โดยเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร หรือรายละเอียดโครงการให้ประชาชน และรับฟังความคิดเห็นประชาชนในการตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วน และนำมาพิจารณารวบรวมบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงเทิง เพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเวียงเทิงต่อไป ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้ามองว่าเทศบาลมีการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้มีข้อมูลทราบถึงรายละเอียดของโครงการ เมื่อมีข้อมูลจะทำให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งบางโครงการหรือบางกิจกรรมก็ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่จะทำได้ และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนหรือโครงการ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการกลั่นกรองแผนงานหรือโครงการที่จะบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาล และเสนอขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ซึ่งเป็นผู้ร่วมพิจารณาขั้นตอนสุดท้ายก่อนเสนอนายกเทศมนตรีลงนามและเป็นเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทางเทศบาลมีการจัดทำประชาพิจารณ์ และช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างหลากหลาย โดยเน้นย้ำกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตั้งแต่เริ่มกระบวนการดำเนินงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

1.2 ความคิดเห็นของตัวแทนภาคประชาชน เอกชน พบว่าในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะเข้าร่วมการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านเป็นประจำ เพื่อเสนอความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการ และตัดสินใจลงมติดังกล่าวเพื่อหาแนวทางหรือข้อสรุป โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนนำเสนอประเด็นความต้องการของประชาชนที่ได้จากการประชุมหมู่บ้าน ในเวทีประชาคมตามที่เทศบาลได้จัดขึ้นเป็นประจำ ทั้งนี้ผู้นำชุมชนยังเป็นผู้ประสานพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคม ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำแผนหมู่บ้าน ซึ่งแผนก็ต้องมาจากการประชาคมของประชาชน โดยปกติหมู่บ้านจะมีการจัดประชุมประจำเดือน หากประชาชนมีมติเห็นชอบก็จะร่วมผลักดันทำโครงการส่งต่อเทศบาล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 9, 2567)

“ข้าพเจ้าได้เสนอโครงการที่อยากให้มี ความต้องการของคนในชุมชน เพื่อเป็นประโยชน์ให้ชุมชน และแจ้งเรื่องความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน เช่น ภัยแล้ง หรือประสานพันธ์โครงการ กิจกรรมที่ทางเทศบาลกำลังจะจัดขึ้น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 10, 2567)

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เมื่อมีการทำประชาคมเสร็จสิ้น จะรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาล และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลตำบลเวียงเทิงเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหางบประมาณ การประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น งบประมาณ วิทยากร เป็นต้น ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมจะดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในทุก ๆ ขั้นตอน ในด้านทรัพยากร เช่น การจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ กองโหนดมีหน้าที่รับผิดชอบงานอะไรบ้าง เช่น กองช่างมีหน้าที่ลงพื้นที่ออกสำรวจถนนที่ชำรุด และการประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความคล่องตัว สามารถขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสู่เป้าหมาย

ความสำเร็จ การกระตุ้นให้สมาชิกในเทศบาลแสดงความคิดเห็น ซึ่งก็จะมีทั้งการยอมรับ การสนับสนุนส่งผลให้การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สนับสนุนการจัดกิจกรรม โครงการของแต่ละ ส่วนงานในองค์กร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ข้าพเจ้าจะพิจารณาผู้รับผิดชอบโครงการ มีการวางแผนกระบวนการดำเนินงาน โครงการ เพื่อพิจารณางบประมาณดำเนินงาน และกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ให้ข้อมูล สร้างการรับรู้ การดำเนินโครงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ เช่น ประกาศ ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ เอกสาร และมีการรับฟังความคิดเห็นทุกช่องทาง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

2.2 ความคิดเห็นของตัวแทนภาคประชาชน เอกชน พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ประชาชนรับรู้ข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์จากช่องทางการสื่อสารของ เทศบาลตำบลเวียงเทิง โดยเป็นการเข้าร่วมในรูปแบบผู้เข้าร่วมโครงการตามกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมจิตอาสา ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้ามองว่าส่วนใหญ่จะเป็นการตรวจดูว่าทรัพยากร งบประมาณที่เทศบาล ใช้คุ้มค่ากับการดำเนินงาน โครงการหรือไม่ และเข้าร่วมโครงการตามที่เทศบาลได้จัดขึ้น เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุ (ศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ) ที่จัดกิจกรรมขึ้นทุกวันอังคาร และในส่วนของ การสนับสนุนช่วยเหลือ จิตอาสา เช่น สนับสนุนขนมในวันเด็ก หรือจิตอาสาช่วยซ่อมแซมบ้าน ผู้สูงอายุ ในด้านช่างอาจจะทำไม่เป็น แต่ก็ช่วยในด้านสิ่งของ เช่น สนับสนุนเครื่องต้มน้ำดื่ม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 11, 2567)

“ข้าพเจ้าได้ประสานงานระหว่างหมู่บ้านกับทางเทศบาล รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผ่านกลุ่มไลน์ และมีส่วนร่วมในการจัดหาเครื่องมือจำเป็นสำหรับประชาชน อย่างเช่น ของบประมาณของกองทุน สปสช. จัดซื้อเครื่องวัดความดัน ตามความต้องการของประชาชน”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 10, 2567)

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือการได้ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติ ได้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย โดยไม่มีข้อร้องเรียนจากประชาชน และการได้รับความไว้วางใจ และความพึงพอใจจากประชาชนจะส่งผลดีต่อการเมือง การลงสมัครเลือกตั้งของผู้บริหาร ท้องถิ่น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“การบริหารจัดการภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปราศจาก ข้อร้องเรียนและการทุจริต เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของ ประชาชน พัฒนาศักยภาพ คุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น เกิดการยอมรับจากผลงาน การจัดกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เป็นผลดีต่อการเมืองท้องถิ่น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และทำให้ การจัดทำเทศบัญญัติง่าย รวดเร็ว ทุกระเบียบ ประชาชนพอใจในการทำงานของเทศบาล และ ที่สำคัญคือไม่มีเรื่องร้องเรียน ได้รับคำชื่นชมจากประชาชน ได้แก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และ ได้ทำหน้าที่ของตนเอง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

3.2 ความคิดเห็นของตัวแทนภาคประชาชน เอกชน พบว่าในด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือด้านจิตใจ ประชาชนมีความสุขที่ปัญหา ได้รับการแก้ไข และด้านกายภาพ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนา ดังตัวอย่างคำให้ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“มุมมองส่วนตัวของข้าพเจ้า มีความสุขใจที่ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้งาน สาธารณะประโยชน์ ได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระบบพื้นฐานต่าง ๆ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8, 2567)

“ได้รับการชื่นชมจากพี่น้องประชาชน ได้รับอุปการณ์เกี่ยวกับงาน อสม. เช่น เครื่องวัดความดัน ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ สปสช. ในด้านต่าง ๆ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 10, 2567)

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าเมื่อมีการดำเนินโครงการ กิจกรรม จะมีการประเมินผลโครงการ กิจกรรม หลังจากดำเนินการโครงการ กิจกรรมเสร็จสิ้น ในรูปแบบการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ และปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้าได้พิจารณาผลการประเมิน สรุปผลการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ทั้งนี้จะนำข้อเสนอต่าง ๆ จากแผนงาน โครงการที่เป็นประโยชน์และประชาชนพึงพอใจ มากำหนดเป็นนโยบายในการบริหารเทศบาลเพื่อพัฒนาต่อเนื่องต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ข้าพเจ้าจะนำเสนอข้อมูลเพื่อปรับปรุงและแก้ไขหรือเพิ่มเติม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานนำข้อมูลที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง นำมาทบทวนและปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

4.2 ความคิดเห็นของตัวแทนภาคประชาชน เอกชน พบว่าในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าการประเมินผลเป็นการทำแบบสอบถามหลังจากการเข้าร่วมโครงการ

แต่ไม่ได้รับทราบข้อสรุปของการประเมินดังกล่าว เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม จะสะท้อนให้กับสมาชิกสภาเทศบาล ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการทำแบบประเมินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลจัด แต่ไม่ได้เห็นข้อสรุปจากการประเมิน และจะเห็นว่าเทศบาลได้ทำกิจกรรมอะไรบ้างจากการประชาสัมพันธ์ทางเฟซบุ๊กเทศบาล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 11, 2567)

“เมื่อมีโครงการ หรือกิจกรรมเกิดขึ้น ข้าพเจ้าได้เสนอขอแนะนำ และเสนอท่านสมาชิกสภาเทศบาล เรื่องการดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น การใช้สถานที่ในการทำโครงการ ครั้งต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 12, 2567)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1. ปัญหาหรืออุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าการเสนอความคิดเห็น และการลงประชามติเพื่อเรื่องลำดับปัญหาตามความต้องการและความจำเป็น ไม่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม และความต้องการของประชาชนบางอย่างไม่ได้อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาในการตัดสินใจจัดทำโครงการ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ประชาชนเสนอปัญหาที่ไม่อยู่ในอำนาจ หน้าที่ของเทศบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ครบทุกช่วงวัย โดยมากจะมีแต่ผู้สูงอายุ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ความเสมอภาค เท่าเทียมของกลุ่มคนที่เข้าร่วมเวทีประชาคม หรือเสนอระดมความคิดเห็น ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ บางกลุ่มมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการทำประชาคม ทำให้กลุ่มที่มีจำนวนมากเป็นกลุ่มที่ได้สัดส่วนของมติประชาคม ทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าอุปสรรคคือการสื่อสาร เวลา และการเดินทาง ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุทำให้การเดินทางมาร่วมมีอุปสรรค และการอธิบายบางอย่างต้องใช้เวลา เพราะเป็นผู้สูงอายุมาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ประชาชนไม่มีเวลารว่างในการเข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาที่ทางเทศบาลจัด บางครั้งการจัดประชุมก็ตรงกับวันทำงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 12, 2567)

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น โครงการ กิจกรรม ยังไม่ครอบคลุมความต้องการของประชาชนและมีความล่าช้า ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“บริบทของพื้นที่ ที่เป็นกิ่งเมืองกิ่งชนบท ทำให้มีความแตกต่างทางวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสองฟากฝั่งแม่น้ำอิง ส่งผลกระทบในภาพรวมของการจัดทำโครงการ กิจกรรม ที่ยังไม่ครอบคลุม และไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“มีโครงการที่ต้องทำมากเกินไป ทำให้บางโครงการล่าช้า โครงการยังไม่ทั่วถึงในหลายด้าน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 11, 2567)

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าการนำเสนอข้อมูล การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการการติดตามประเมินผล ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และนำเสนอข้อมูลเพื่อสะท้อนการทำโครงการน้อยเกินไป ส่วนใหญ่จะเป็นการประชุมคณะกรรมการการติดตามประเมินผล เมื่อมีการประชุมประชาชนก็จะได้ไม่รู้ข้อสรุปหรือการติดตามจากการประชุม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

2. วิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง

การแก้ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลายที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย เช่น แอปพลิเคชัน Line, TikTok เป็นต้น และจัดพื้นที่สาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ กล่าวแสดงความคิดเห็น

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ การกระตุ้นจากผู้นำชุมชนให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมืออย่างเต็มใจ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ การรวบรวมข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชน และนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเปิดให้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวก และการสื่อสารให้เข้าใจทั้งสองฝ่ายให้ประชาชนรู้สึกสนใจ ได้แก่ การจัดทำช่องทางแสดงความคิดเห็น การประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Google Forms, Zoom Meeting เป็นต้น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาร่วมในการรับ ส่ง ข้อมูล เพื่อนำเสนอและสะท้อนหรือตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การจัดสรรทรัพยากรในการบริการ สาธารณะอย่างเป็นธรรม อย่างเช่น Google Forms ในการเก็บข้อมูลการประเมิน หรือ Facebook เทคบาลประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“จัดให้มีช่องทางในการเสนอความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ การ Live ผ่านเฟซบุ๊ก Zoom และการที่ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจง และเหตุผล จากเทศบาลตำบลเวียงเทิง ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“วิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของแต่ละโครงการอย่างชัดเจน กำหนด วิธีการมีส่วนร่วม เช่น ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ทางอ้อมแสดงความคิดเห็น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ให้โอกาสในการทำโครงการใหม่ ๆ บ้าง และการสื่อสาร เช่น Line, Tik Tok เสียงตามสายภายในชุมชน และผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึง มีรายละเอียดโครงการ ต่าง ๆ ซึ่งเยาวชนหรือวัยทำงานส่วนใหญ่ไม่ค่อยอยู่บ้านก็จะไม่ได้รับรู้เมื่อผู้นำประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 11, 2567)

“ต้องให้ประชาชนเห็นถึงสิทธิของประชาชน ที่มีความสำคัญในการเสนอแนะ โครงการต่างๆ มีการใช้สื่อออนไลน์ หรือประชาสัมพันธ์ภายในชุมชนให้ประชาชนรับทราบผ่าน ทางผู้นำชุมชน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 12, 2567)

3. วิธีใดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย สาธารณะ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

3.1 การประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบเข้าใจสิทธิของตนเอง และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา การเข้าร่วมดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล

3.2 การสร้างจิตสำนึก ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เสนอแนะแนวทางที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ทั้งระบบออนไลน์ และรูปแบบต่าง ๆ รับฟังความคิดเห็น หลากหลายช่องทาง เช่น เวทีประชาคม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และให้ประชาชนทำงานร่วมกับเทศบาลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การระบุปัญหา ความต้องการ การพิจารณาทางเลือกตัดสินใจในแนวทางการแก้ไข การทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ต้องให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มกระบวนการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา การวางแผนดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการลงมือปฏิบัติตามแผน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“การสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของร่วมในกิจการสาธารณะให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ มีพื้นที่สาธารณะให้กล้าแสดงออก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเวียงเทิง, 2567)

“ให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางเลือกและทางแก้ไข จัดรับฟังความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการติดตาม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8, 2567)

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอ ผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย

สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการของเทศบาล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล การมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน การมีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ และการมี

ส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการประชุม หรือประชาคมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การได้เข้าร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินการ การเคยได้มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามที่เทศบาลจัดขึ้น การเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการของเทศบาลบรรลุผล และการได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และการได้รับประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการของเทศบาล เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาสาธารณูปโภคมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาล การมีส่วนร่วมในการประชุม สรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนงานของเทศบาล และการมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการของเทศบาลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยอายุที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการมีส่วนร่วมรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.2 ปัจจัยระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยการมีส่วนร่วมรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนปัจจัยระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัจจัยอาชีพที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยการมีส่วนร่วมรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยอาชีพที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

2.4 ปัจจัยรายได้ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการมีส่วนร่วมรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.5 ปัจจัยด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการมีส่วนร่วมรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.6 การทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 41-50 ปี และประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 11-15 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ และประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน มีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะอยู่ในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าการเสนอความคิดเห็น และการลงประชามติเพื่อเรียงลำดับปัญหาตามความต้องการและความจำเป็น ยังไม่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้รับรู้ข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลายที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย เช่น แอปพลิเคชัน Line, TikTok เป็นต้น และจัดพื้นที่สาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสารรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนยังไม่รับรู้อย่างทั่วถึง ควรมีการกระตุ้นจากผู้นำชุมชน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ และให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมืออย่างเต็มที่

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น โครงการ กิจกรรม ยังไม่ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทั้งหมด จึงควรมีการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชน และนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเปิดให้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทุกกลุ่มมากที่สุด

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าเมื่อมีการดำเนินโครงการ กิจกรรม เทศบาลตำบลเวียงเทิงจะมีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม ในรูปแบบการประเมินความพึงพอใจ หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น มีแบบสอบถามความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน และประชาชนติดตามความก้าวหน้าของโครงการเมื่อเป็นโครงการที่ประชาชนสนใจหรือส่งผลกระทบต่อประชาชน เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ประชาชนจะสะท้อนให้กับสมาชิกสภาเทศบาล จึงมีควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ง่าย เช่น การจัดทำช่องทางแสดงความคิดเห็น การประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Google Forms และ Zoom Meeting เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปราย โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์ ออกเป็นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ทั้งการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการของเทศบาล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล การมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน การมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการประชุม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นต้น ทำให้เทศบาลตำบลเวียงเทิง มีการจัดทำเวทีประชาคม และประชาชนจะเข้าร่วมการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านเป็นประจำ เพื่อเสนอความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการ และตัดสินใจลงมตร่วมกันเพื่อหาแนวทางหรือข้อสรุป โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนนำเสนอประเด็นความต้องการของประชาชนที่ได้จากการประชุมหมู่บ้าน ในเวทีประชาคมตามที่เทศบาลได้จัดขึ้นเป็นประจำปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา นามวงศา (2565) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน

อำเภอลำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในยุคดิจิทัล มีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ผู้นำชุมชนสามารถสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) ทั้งการได้เข้าร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินการ การเคยได้มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามที่เทศบาลจัดขึ้น การเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการของเทศบาลบรรลุผล และการได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทางเทศบาลตำบลเวียงเทิงจะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำประชาคม มาจัดทำร่างแผนพัฒนาเทศบาล และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลตำบลเวียงเทิง การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมจะดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบผู้เข้าร่วมโครงการตามกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมจิตอาสา สอดคล้องกับแนวคิดของ จีรวรรณ อินทริสังวร (2552) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรม และต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการเข้าไปมีส่วนร่วม เกินกว่าที่เขาประเมินผลตอบแทนที่จะได้รับ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรนนท์ ดำเนินงาม (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากการเป็นสังคมเมือง ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนอาจไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมเป็นตัวแทนหรือคณะกรรมการ รวมถึงการเป็นสังคมเชิงเดี่ยวที่ส่งผลให้ประชาชนปฏิบัติหน้าที่การติดต่อประสานงานของหน่วยงาน และประชาชนในชุมชนเป็นไปได้อย่าง ซึ่งแตกต่างจากบริบทพื้นที่ของเทศบาลตำบลเวียงเทิงที่เป็นสังคมเมืองกึ่งชนบท

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ทั้งการดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาลสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน และการดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และการได้รับประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม/

โครงการของเทศบาล เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาสาธารณูปโภค ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการได้ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ทำให้ไม่มีข้อร้องเรียนจากประชาชน และได้รับความไว้วางใจและความพึงพอใจจากประชาชน จะส่งผลดีต่อการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2545) กล่าวถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีความสำคัญ คือ ประชาชนยอมรับในโครงการนั้น และเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน และลดความขัดแย้ง การดำเนินการโครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ กลิ่นอุบล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลของกิจกรรมหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นล้วนเกิดกับคนในชุมชนโดยตรง ตามความต้องการของคนในชุมชน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ทั้งการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาล การมีส่วนร่วมในการประชุม สรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนงานของเทศบาล และการมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการของเทศบาล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่อมีการดำเนินโครงการ กิจกรรมเทศบาลตำบลเวียงเทิงมีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม ในรูปแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ เปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาในด้านใดบ้างหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น และประชาชนจะติดตามความก้าวหน้าของโครงการเมื่อเป็นโครงการที่ประชาชนสนใจหรือส่งผลกระทบต่อประชาชน เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ประชาชนจะเสนอแนะให้กับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อประสานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระวัชชัย สนุติธมฺโม (วรรณนาวิณ) (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังขาดการประสานงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย พบว่าอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยแตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย มีผลต่อภาระความรับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ของประชาชนมีข้อจำกัด และประสบการณ์จากอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยที่ต่างกัน ทำให้มีมุมมอง ความสนใจ และการตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช (2528 อ้างอิงใน สมประสงค์ อยู่ทะเล, 2554) กล่าวถึงปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภิตา ศรีนุ่น (2558) พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชาชนมีเงื่อนไขในการเข้ามามีส่วนร่วม คือ ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น โดยประชาชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว จึงอาจไม่มีเวลาพอที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มาจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

พบว่าประชาชนที่อายุ 41-50 ปี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เมื่อมีการเสนอความคิดเห็น และการลงประชามติเพื่อเรียงลำดับปัญหาตามความต้องการและความจำเป็น จึงยังไม่ครอบคลุมประชาชนทุกช่วงวัย ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้รับรู้ข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลายที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย เช่น แอปพลิเคชัน Line, TikTok เป็นต้น และจัดพื้นที่สาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาวี กลิ่นอุบล (2562) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ปัจจัยด้านอายุที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีอายุน้อยอาจจะไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งต่างจากประชาชนที่มีอายุมากกว่า มีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน มองภาพได้กว้างกว่า เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงควรส่งเสริมควรการจัดกิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการกล้าแสดงออก เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสารรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนยังไม่รับรู้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 16-20 ปี ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย จึงควรมีการกระตุ้นจากผู้นำชุมชน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ และให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา นามวงศา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยด้านผู้นำชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพราะว่าการสร้างการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้คนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ บทบาทของผู้นำชุมชนที่มีบทบาทในการประสานงาน แจ้งข้อมูลข่าวสาร จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น โครงการ กิจกรรม ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด จึงควรมีการรวบรวมข้อมูล

ปัญหาความต้องการของประชาชน และนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทุกกลุ่มมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติชัย แก้วดำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของประชาชน ควรจะทำให้ประชาชนทุกคนได้รับผลประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน เมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จะเป็นการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุชา พิมาชนอก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ควรมีการรณรงค์ถึงการมีส่วนร่วม ถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วม

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าเทศบาลตำบลเวียงเทิงจะมีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม ในรูปแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น และประชาชนมีการติดตามความก้าวหน้าของโครงการเมื่อเป็นโครงการที่ประชาชนสนใจหรือส่งผลกระทบต่อประชาชน จึงควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย เช่น การจัดทำช่องทางแสดงความคิดเห็น การประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Google Forms และ Zoom Meeting เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพันธ์ ดำเนินงาม (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าประชาชนอาจต้องการรูปแบบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลที่สามารถเข้าร่วมได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประจำ และการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงได้หลากหลายรูปแบบ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เทศบาลตำบลเวียงเทิงจึงควรมีวิธีการเพื่อรักษาระดับการมีส่วนร่วม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประสบความสำเร็จและดียิ่งขึ้นไป แบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลายที่เข้าถึงคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรมีการกระตุ้นจากผู้นำชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย 16–20 ปี ให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงาน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรมีการรวบรวมข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชน โดยเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและนำมาวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทุกกลุ่มมากที่สุด

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เช่น การจัดทำช่องทางแสดงความคิดเห็น การประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Google Forms และ Zoom Meeting เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงบริบทพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงประชากร การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะหรือไม่ อย่างไร

2.2ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น เพื่อศึกษาข้อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรค ของแต่ละหน่วยงานในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). **คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามแยกชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ: กรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กิตติชัย แก้วดำ. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลเมืองสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล**. การค้นคว้าอิสระ รม.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม
2566, จาก http://etheses.aru.ac.th/PDF/1256091861_11.PDF
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม, ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดมิพงษ์, พิสิฐ ศุภกรียพงษ์, พัชรี สิโรรส, ถวิลวดี บุรีกุล,
โสภารัตน์ จารุสมบัติ, วิศิษฎ์ ชัชวาลทิพากร, ทวีติยา สินธุพงศ์, วิริยา จรศรี, กฤตติยา
ยุวนะเดมิย์ และสิทธิศานต์ ททรัพย์สิริโสภา. (2545). **แนวทางการเสริมสร้าง
ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540:
ปัญหา อุปสรรค และทางออก**. กรุงเทพฯ: ธรรมดา.
- จิรวรรณ อินทรีสังวร. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา
สามปี กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแพ้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัด
เชียงราย**. การศึกษาอิสระ รม.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- จิรนนท์ ดำเนินงาม. (2566). **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบล
ภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. **วารสารสหวิทยาการ
นวัตกรรมปริทรรศน์**, 6(3), 1-10.
- ชนดล ทรงเดชชรานันท์. (2564). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูล
ฝอยในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566, จาก
https://mis.krirk.ac.th/librarytext/MOA/2564/F_Chanadol_Songdechtar.pdf
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ ณ เชียงใหม่. (2545). **การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. **วารสารรัฐสมิ
แล**, 23(2-3), 1-7.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). **การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลเวียงเทิง. (2566ก). **รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ เทศบาลตำบลเวียงเทิง**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.wiangthoeng.go.th/?index>
- เทศบาลตำบลเวียงเทิง. (2566ข). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566–2570) ฉบับที่ 1**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.wiangthoeng.go.th/download.php?type=31>
- ธนจิรา พวงผกา. (2559). **ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี**. การค้นคว้าอิสระ ร.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2549). **ทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี.
- ปัทมา สุปกำปัง. (2563). **การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา: สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต**. **สถาบันพระปกเกล้า**, 7(2), 1–2.
- ปรีดี โชติช่วง. (2547). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืน ศึกษากรณีจังหวัดนครนายก**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พรทิพย์ แก้วมูลคำ. (2560). **การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พระชัชชัย สนธิธมฺโม (วรรณนาวิน). (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว**. สารนิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สระแก้ว. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566, จาก <https://e-thesis.mcu.ac.th/>
- พิศิษฐ ตันทวนนิช และพนา จินดาศรี. (2561). **ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC**. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 24(2), 3–12.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (11 ตุลาคม 2540). **ราชกิจจานุเบกษา**. 114(55 ก). หน้า 140–16.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (24 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจา
นุเบกษา**. 124(47 ก). หน้า 28.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**.
134(40 ก). หน้า 17–20.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- แวน วิรุฬห์เลิศ. (2546). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ
มาตรฐานการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชุมพร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ยาวะประภา. (2545). **นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2564). **รางวัลพระปกเกล้า KPI AWARDS 2564 สำหรับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2546). **นโยบายสาธารณะแนวความคิด การวิเคราะห์และ
กระบวนการ**. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมประสงค์ อยู่ทะเล. (2554). **การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการ
ป้องกันอาชญากรรมในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัด
ชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงเทิง. (2566). **ข้อมูลพื้นฐาน**. เชียงราย: เทศบาลตำบล
เวียงเทิง. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2566. จาก
<https://www.wiangthoeng.go.th/data.php?id=1>
- สุธาวิ กลิ่นอุบล. (2562). **การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตาม
แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอ
ปากท่อ จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สุภัตรา นามวงศา. (2565). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์**.
วิทยานิพนธ์ ปร.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา**. สารนิพนธ์ ropic., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- อดิน ระพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.
- อนุชา พิมายนอก. (2565). **การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่นศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 16(1), 355–368.
- อรทัย ก๊กพล. (2551). **หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรทัย ก๊กพล. (2552). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์.
- อัญชิรญา จันทระปิฎก. (2555). **กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์ ropic., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory statistics** (Second Edition). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ และศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาในระดับปริญญาโท ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ทั้งนี้ข้อมูลจะเป็นความลับนาน 1 ปี โดยเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่วิจัยที่มีการเข้ารหัส

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลและความคิดเห็นของตัวท่านมากที่สุด และกรอกข้อความให้สมบูรณ์
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

1. อายุ

☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	☐ 21-30 ปี
☐ 31-40 ปี	☐ 41-50 ปี
☐ 51-60 ปี	☐ 60 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา/ปวช.
☐ อนุปริญญา/ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

3. อาชีพ

☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้างทั่วไป	☐ เกษตรกรรม
☐ อื่น ๆ.....	

3. รายได้

☐ น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	☐ 10,001-15,000 บาท/เดือน
☐ 15,001-20,000 บาท/เดือน	☐ มากกว่า 20,000 บาท/เดือน

4. ระยะเวลาการอยู่อาศัย

☐ 1 - 5 ปี	☐ 6 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 -20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

เกณฑ์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด 2 หมายถึง น้อย
4 หมายถึง มาก 1 หมายถึง น้อยที่สุด
3 หมายถึง ปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการของเทศบาล					
2. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคิด และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการประชุม หรือประชาคม					
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
6. ท่านเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการดำเนินแผนงาน/โครงการ ของเทศบาล					
7. ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามที่เทศบาลจัดขึ้น					
8. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการของเทศบาลบรรลุผล					
9. ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ					

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ที่เทศบาลดำเนินการ					
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
10. การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท่าน					
11. การดำเนินแผนงาน/โครงการของเทศบาล สามารถแก้ไข้ปัญหาได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม					
12. ท่านได้รับประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรม/โครงการของเทศบาล เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาสาธารณูปโภค					
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
13. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตามนโยบายสาธารณะของเทศบาล					
14. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าในการ ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ของเทศบาล					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม สรุปผล การดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนงานของ เทศบาล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
สาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลเวียงเทิง และตัวแทนประชาชน ภาคเอกชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง ซึ่งใช้เพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโท ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ทั้งนี้ข้อมูลจะเป็นความลับนาน 1 ปี โดยเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่นักวิจัยที่มีการเข้ารหัส

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล นางสาวกมลชนก ตาห้ำ้า วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

เวลา..... สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลผู้ถูกสัมภาษณ์

อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....

ระดับการศึกษา.....

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**

1. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินแผนงาน/โครงการ กำหนดเป้าหมาย
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิงอย่างไรบ้าง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดหาทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินแผนงาน/
โครงการ กำหนดเป้าหมายของเทศบาลตำบลเวียงเทิงอย่างไร
3. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ในการดำเนิน
แผนงาน/โครงการของเทศบาลตำบลเวียงเทิงอย่างไร
4. ท่านได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลเวียงเทิงอย่างไรบ้าง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงาน และนำผลการดำเนินงานของ
เทศบาลตำบลเวียงเทิง ไปใช้ประโยชน์อย่างไร

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
ของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**

1. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของ
เทศบาลตำบลเวียงเทิง มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง
2. ท่านคิดว่าวิธีการใดบ้างที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง
3. ท่านคิดว่าจะต้องใช้วิธีใดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
นโยบายสาธารณะ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กมลชนก ตาห้ำ
วัน เดือน ปี เกิด	25 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2560 สส.บ., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	45 หมู่ 22 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	กมลชนก ตาห้ำ และวรรณภา ทองแดง (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงเทิง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 10 (หน้า 633). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

